

Анотація на вибірккову навчальну дисципліну «Філософія освіти»

Рівень вищої освіти – *другий (магістерський) рівень вищої освіти*

Галузь знань *01 Освіта/Педагогіка*

За спеціальністю *013 Початкова освіта*

Освітньо-професійна програма «*Початкова освіта*»

Кількість кредитів – *4*

Рік підготовки – *1*, семестр – *1*

Компонент освітньої програми: *вибіркковий*

Мова викладання: *українська*

Викладач: Опачко Магдалина Василівна, доктор педагогічних наук, доцент; e-mail: [magdalena.opachko@uzhnu.edu.ua](mailto:magdalen.opachko@uzhnu.edu.ua)

Опис дисципліни

1. Актуальність курсу. Навчальний курс «Філософія освіти» спрямований на поглиблення наявного стану світоглядної культури і навичок абстрактного мислення, аналіз феномену освіти в контексті сучасних світоглядно-методологічних парадигм антропології і аксіології. Формування і розвиток сучасної світоглядно-методологічної парадигми здобувачів другого освітнього ступеня у сфері початкової освіти неможливе без філософії як теоретичної основи світобачення та певного методу відношення до світу. Філософська культура магістранта зумовлює адекватне сприйняття ним навчального матеріалу як основи, практично всіх наук, так і виступає передумовою формування його як особистості. Вона також обумовлює ефективність самоменеджменту, оскільки підвищує загальну культуру мислення, вміння раціонально відібрати з потоку наукової інформації необхідний матеріал. Засвоєння змісту дисципліни сприяє розвитку критичного мислення, набуттю важливих для професійної педагогічної діяльності компетентностей, вмінню знаходити оптимальний вихід із ціннісно-кризових ситуацій.

2. Метою вивчення навчальної дисципліни «Філософія освіти» є систематизація та узагальнення знань здобувачів магістерського ступеня з «Початкова освіта» на теоретико-методологічному рівні, а також їх залучення до філософського осмислення концептуальних, парадигмальних підходів у розвитку сучасної початкової освіти, нової української школи як соціокультурного феномену та вироблення їх власної світоглядної концепції освіти; сприяння формуванню високого рівня компетентності і культури магістрантів.

Завдання курсу полягає у ознайомленні здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти з особливостями предметної ідентифікації філософії освіти та актуальними проблемами, що досліджуються нею; сприянні розвитку критичного, креативного та рефлексивного мислення майбутнього фахівця початкової освіти; формуванні методологічної компетентності здобувачів; розвитку їхньої дослідницької культури.

3. Проблематика (зміст дисципліни), яка буде розглянута у процесі вивчення навчальної дисципліни. У процесі вивчення навчальної дисципліни «Початкова освіта» магістранти будуть ознайомлені із місцем філософії освіти в структурі наукового знання, із філософським розумінням сутності освіти в культурно-історичному контексті, національними аспектами розвитку і становлення

філософії освіти в Україні; методологічними засадами розвитку та становлення освітньої парадигми в контексті сучасних євроінтеграційних трансформацій на прикладі нової української школи; науково-філософським способом сприйняття дійсності, поняттями еволюції та буття у контексті науково-філософського світогляду; специфікою духовного виміру людського буття, місцем і роллю уявлень про загальнолюдські цінності в системі філософського знання та у структурі світоглядних орієнтацій особистості; основними суперечностями та проблемами розвитку сучасної освіти, в тому числі, початкової; перспективами розвитку сучасного університету у контексті сучасного глобалізованого світу.

4. У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач магістерського ступеня повинен знати:

- особливості предметної ідентифікації філософії освіти;
- методологічні функції філософії освіти;
- сутність освіти, як соціокультурного феномену;
- внесок провідних філософів у розвиток ідеї освіти;
- цілі, цінності, ідеали та результати освіти;
- еволюцію ідеї освіти;
- вплив освіти на розвиток особистості і суспільства;
- основні парадигми розвитку освіти;
- закономірності розвитку освіти, в тому числі початкової;
- результати освіти та критерії їх оцінки;
- володіти цілісним обсягом знань з філософії освіти;
- загальні тенденції розвитку освіти, в тому числі початкової;

уміти:

- аналізувати наукові публікації в межах дослідження та в інших галузях, в тому числі іноземною мовою;
- порівнювати і критично аналізувати філософські концепції представників різних філософських шкіл в проекції на процеси в початковій освіті;
- використовувати найновіші педагогічні дослідження в спеціальній галузі дослідження, а також в освітньому процесі початкового закладу;
- знаходити, систематизувати та узагальнювати матеріали з проблематики досліджень, здійснювати методологічно коректне обґрунтування тенденцій розвитку освіти, в тому числі, початкової;
- використовувати різні джерела та дослідження інших галузей знань для обґрунтування власних позицій;
- оформляти власні дослідження відповідно до вимог, визначених програмою навчального курсу.

Література

1. Андрущенко В. П. Роздуми про освіту: статті, нариси, інтерв'ю. Київ : Знання України, 2004. 738 с.
2. Базалук О.О., Юхименко Н.Ф. Філософія освіти: Навчально-методичний посібник / О. Базалук, Н. Юхименко - К.: Кондор, 2010. - 164 с.
3. Вища педагогічна освіта і наука України : історія, сьогодення та перспективи розвитку. Івано-Франківська область / ред. рада : В. Г. Кремень, В. П. Андрущенко

- [та ін.] ; авт. : В. П. Андрущенко, О. Д. Барабаш, В. Х. Брус [та ін.] ; АПН України. Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи. Інститут вищої освіти. – Київ : Знання України, 2010. 335 с
4. Клепко С. Ф. Філософія освіти в європейському контексті. Полтава : ПОІШПО, 2006. 328 с.
 5. Клепко С. Ф. Конспекти з філософії освіти. Полтава: ПОІШПО, 2007. 424 с.
 6. Кремень В.Г. Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору. Київ : Педагогічна думка, 2008. 213 с.
 7. Практична філософія і Нова українська школа: збірник тез Всеукраїнської науково-практичної конференції, 16 травня 2019 р., м. Київ. Київ: НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, 2019. 168 с.
 8. Філософські засади трансформації вищої освіти в Україні на початку ХХІ століття / авт. кол. : В. Андрущенко (керівник), Л. Горбунова, Л. Зязюн [та ін.] ; ред. кол. : В. Кремень, В. Андрущенко [та ін.] ; АПН України, Інститут вищої освіти. Київ : Педагогічна думка, 2007. 350 с.
 9. Філософія і методологія розвитку вищої освіти України в контексті євроінтеграційних процесів : колективна монографія / НАПН України, Інститут вищої освіти ; авт. кол. : В. Андрущенко (кер.), М. Бойченко, Л. Горбунова, В. Лутай [та ін.]. Київ : Педагогічна думка, 2011. 320 с.
 10. Шкільні зміни: теорія і практика. Коментар до змін в початковій школі психолога Катерини Гольцберг. URL : <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/poradi-psihologa>